

На 21.04.20 г. ,урок №95 , стр.206 от учебника .

НЕРАВЕНСТВА МЕЖДУ СТРАНИ И ЪГЛИ В ТРИЪГЪЛНИКА. УПРАЖНЕНИЕ

Теорема 1. В триъгълник срещу по-голяма страна лежи по-голям ъгъл.

Теорема 2. В триъгълник срещу по-голям ъгъл лежи по-голяма страна

Зад. 1 Даден е равнобедреният $\triangle ABC$ с основа AB . Един от ъглите му е равен на 70° . Да се сравнят основата и бедрото на триъгълника.

Решение. Има две възможности за ъгъла с големина 70° :

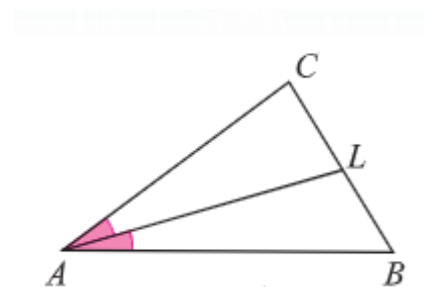
I случай. Ако $\angle BAC = \angle ABC = 70^\circ$, то $\angle ACB = 180 - 2 \cdot 70 = 40^\circ$.

Така получаваме $\angle ABC > \angle ACB$, откъдето $AC > AB$;

II случай. Ако $\angle ACB = 70^\circ$, то $\angle BAC = \angle ABC = \frac{180-70}{2} = 55^\circ$. Следователно $\angle ABC < \angle ACB$, откъдето $AC < AB$.

Задача 4. В $\triangle ABC$ AL е ъглополовяща на $\angle A$ ($L \in BC$). Да се докаже, че $AB > BL$ и $AC > CL$ (фиг. 1).

Решение. В $\triangle ALB$ ще сравняваме $\angle ALB$ и $\angle BAL$. Но $\angle ALB$ е външен за $\triangle ACL \Rightarrow \angle ALB > \angle CAL$, но $\angle CAL = \angle BAL$ (AL е ъглополовяща) $\Rightarrow \angle ALB > \angle BAL \Rightarrow AB > BL$. Аналогично се доказва, че $AC > CL$



Домашна работа:

Учебник стр.207 , зад. 1-а,б ; 2-а,б ; зад.-5,7

На 22/23.04.20 г. ,урок №95/96 , стр.208/2010 от учебника

НЕРАВЕНСТВО НА ТРИЪГЪЛНИКА

Доказахме, че срещу по-голям ъгъл в един триъгълник лежи по-голяма страна, и обратно, че срещу по-голяма страна лежи по-голям ъгъл. Ще докажем две теореми за страните на триъгълника.

Теорема. Всяка страна в триъгълник е по-малка от сбора на другите две страни.

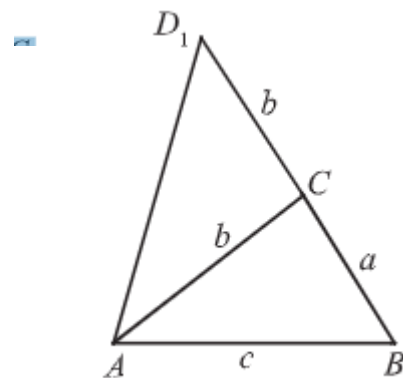
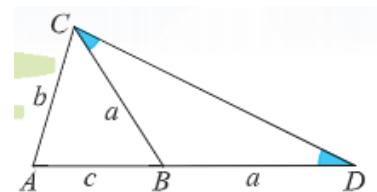
Доказателство. Да означим страните $AB = c$, $AC = b$ и $BC = a$ (фиг. 1). Ще докажем, че $b < a + c$, $c < a + b$ и $a < b + c$. Да по-строим върху правата AB точка D така, че B да е между A и D и $BC = BD = a$. Тогава $\triangle BDC$ е равнобедрен и $\angle BDC = \angle BCD$. В $\triangle ADC$ $\angle ACD = \angle ACB + \angle BCD$. В последното равенство заменяме $\angle BCD$ с $\angle BDC$. Следователно

$\angle ACD = \angle ACB + \angle BDC$, следователно $\angle ACD > \angle BDC$ и от Т2 от предния урок следва, че $AD > AC$. Но $AD = c + a$, а $AC = b$ и получаваме

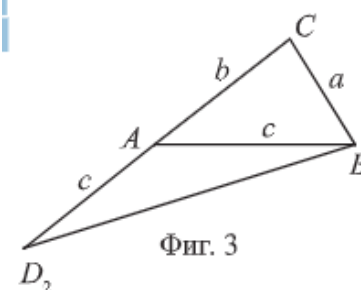
$c + a > b$, т.е. $b < a + c$. Аналогично чрез нанасяне на страните b и c се доказват и неравенствата $c < a + b$ и $a < b + c$ (фиг. 2 и фиг. 3). Като използваме теоремата и свойствата на числовите неравенства, достигаме до

Следствие. Всяка страна в триъгълника е по-голяма от разликата на другите две страни. Ако триъгълник има страни a , b и c , всяко от неравенствата $b < a + c$, $c < a + b$ и $a < b + c$ се нарича неравенство на триъгълника. За да бъдат три положителни числа дължини на страни на триъгълник, те трябва да удовлетворяват трите неравенства. Лесно се съобразява, че не е необходимо да се проверяват и трите неравенства. Достатъчно е да проверим дали най-голямата страна в триъгълника е по-малка от сбора на другите две страни. Например

3 cm, 5 cm и 6 cm могат да бъдат страни на триъгълник, защото $6 < 3 + 5$, а 2 cm, 3 cm и 7 cm не могат да са страни на триъгълник, защото $7 > 2 + 3$.



Фиг. 2



Фиг. 3

Задача 1. Бедрото на равнобедрен триъгълник е с 3 cm по-малко от основата. Да се намерят страните на триъгълника, ако периметърът му е:

- а) 18 cm; б) 12 cm.

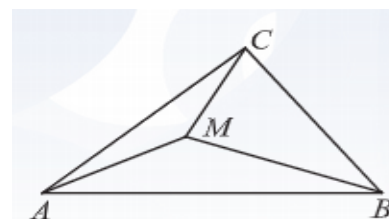
Решение.

а) Нека означим основата с x cm ($x > 0$). Тогава бедрото е $(x - 3)$ cm, $x > 3$. Съставяме уравнението $x + x - 3 + x - 3 = 18$. Имаме $x + x - 3 + x - 3 = 18$ $3x = 24$ $x = 8$. За страните на триъгълника получаваме 8 cm, 5 cm и 5 cm.

б) Уравнението е $x + x - 3 + x - 3 = 12$. Решението е $x + x - 3 + x - 3 = 12$ $3x = 18$ $x = 6$. За страните на триъгълника получаваме 6 cm, 3 cm и 3 cm. Намерените отсечки обаче не могат да са страни на триъгълник, защото не удовлетворяват неравенството на триъгълника.

Задача 2. Даден е $\triangle ABC$ със страни a, b, c и точка M от вътрешността на триъгълника (фиг. 4).

Да се докаже, че $AM + BM + CM > \frac{a+b+c}{2}$.



Фиг. 4

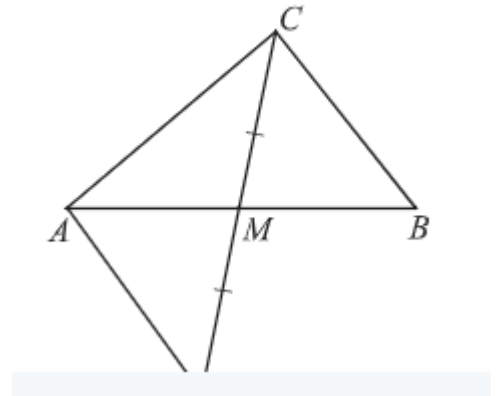
Решение. За $\triangle ABM$ от неравенството на триъгълника получаваме $AM + BM > c$. Аналогично от $\triangle ACM$ получаваме $AM + CM > b$ и за $\triangle BMC$, $BM + CM > a \Rightarrow 2AM + 2BM + 2CM > a + b + c \Rightarrow$

$$2(AM + BM + CM) > a + b + c \Rightarrow AM + BM + CM > \frac{a+b+c}{2}.$$

Задача 3. Да се докаже, че за всеки триъгълник със страни a, b, c и медиани m_a, m_b, m_c към тях са изпълнени неравенствата:

$$m_a < \frac{b+c}{2}, \quad m_b < \frac{a+c}{2}, \quad m_c < \frac{b+a}{2}.$$

Решение. Нека CM е медиана в триъгълник $ABC \Rightarrow AM = BM$.
 Върху правата CM построяваме точка D така, че M да е среда на отсечката $CD \Rightarrow CM = DM$ (фиг. 5). Но $\angle AMD = \angle BMC$ (противоположни) $\Rightarrow \triangle ADM \cong \triangle BCM \Rightarrow AD = BC$. За $\triangle ADC$ е вярно неравенството $CD < AD + AC \Rightarrow 2m_c < a + b \Rightarrow m_c < \frac{a+b}{2}$. По същия начин се доказват и останалите две неравенства.



Домашна работа: за 22.04.20г.

Учебник стр.209, зад. 1-а,б ; 3-а,б ; зад.-4

Домашна работа: за 23.04.20г.

Учебник стр.211, зад. 2 ; зад.5 и 6

На 27/28.04.20 г. ,урок №98 , стр.212 от учебника .

Дотук знаем

Задача 1. Да се реши неравенството:

$$а) 4\frac{1}{7} - \frac{1}{7}(x+8) > 0; \quad б) \frac{(x-3)^2}{3} - \left(\frac{x+2}{2}\right)^2 \leq \frac{(6+x)(x-6)}{12}.$$

Решение. а) След разкриване на скобите получаваме

$$4\frac{1}{7} - \frac{1}{7}x - \frac{8}{7} > 0 \Leftrightarrow \frac{29}{7} - \frac{1}{7}x - \frac{8}{7} > 0 \Leftrightarrow \frac{21}{7} - \frac{1}{7}x > 0 \Leftrightarrow -\frac{1}{7}x > -3 \Leftrightarrow x < 21.$$

$$ax + b > 0, a \neq 0$$

$$\swarrow \quad \searrow$$

$$a > 0 \quad a < 0$$

$$x > -\frac{b}{a} \quad x < -\frac{b}{a}$$

$$0 \cdot x + b > 0$$

$$\swarrow \quad \downarrow \quad \searrow$$

$$b > 0 \quad b < 0 \quad b = 0$$

$$x \in \mathbb{Q} \quad x \in \emptyset \quad x \in \emptyset$$

$$\text{вс. } x \quad \text{н.р.} \quad \text{н.р.}$$

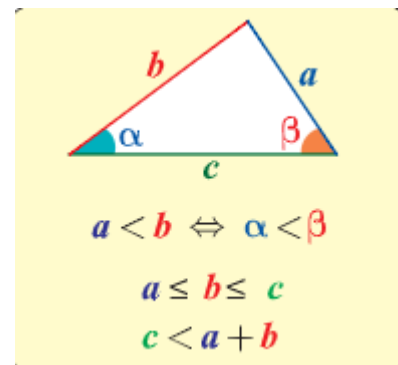
б) Прилагаме формулите за съкратено умножение, освобождаваме се от знаменателя и получаваме:

$$\frac{x^2 - 6x + 9}{3} - \frac{x^2 + 4x + 4}{4} \leq \frac{x^2 - 36}{12} \quad | \cdot 12$$

$$\Leftrightarrow 4x^2 - 24x + 36 - 3x^2 - 12x - 12 \leq x^2 - 36$$

$$\Leftrightarrow 4x^2 - 24x - 3x^2 - 12x - x^2 \leq -36 - 36 + 12 \Leftrightarrow -36x \leq -60$$

$$\Leftrightarrow x \geq \frac{60}{36} \Leftrightarrow x \geq \frac{5}{3}.$$



Задача 2. За разходите за поддръжка на жилище семейство внася в сметка по 400 лв. на месец. С колко процента трябва да се увеличи вноската, ако семейството иска да спестява поне по 100 лв. месечно за почивка през лятото?

Решение. Внесените пари трябва да са поне 500 лв. месечно. Ако означим с x процентното увеличение на вноската, x трябва да е решение на неравенството

$$400 \left(1 + \frac{x}{100}\right) \geq 500. \quad \text{Последователно получаваме}$$

$$400 + 4x \geq 500 \Leftrightarrow 4x \geq 100 \Leftrightarrow x \geq 25. \quad \text{Следователно вноската трябва да се увеличи с 25\%.}$$

Задача 3. Дадено е неравенството $ax - 1 > 0$. Да се намерят стойностите на коефициента a , за които:

- а) числото -2 е решение на неравенството;
- б) неравенството няма решение.

Решение.

а) За да бъде -2 решение на неравенството, трябва да е изпълнено неравенството

$$a(-2) + 1 > 0, \text{ откъдето } -2a > 1 \text{ и } a < -0,5.$$

б) Неравенството няма решение, когато е от вида $0 \cdot x > 1$ откъдето $a = 0$.

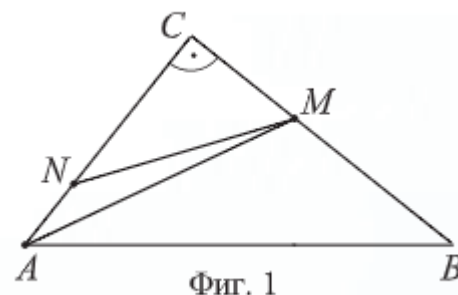
Задача 4. В правоъгълния триъгълник ABC с $\angle ACB = 90^\circ$ точка M лежи на страната BC , а точка N на AC (фиг. 1). Да се докаже:

- а) $AM < AB$;
- б) $MN < AM$.

Решение.

а) $\angle AMB > \angle ACB$, защото $\angle AMB$ е външен за $\triangle AMC$. Но $\angle ACB = 90^\circ$, откъдето $\angle AMB > 90^\circ$ и $AB > AM$.

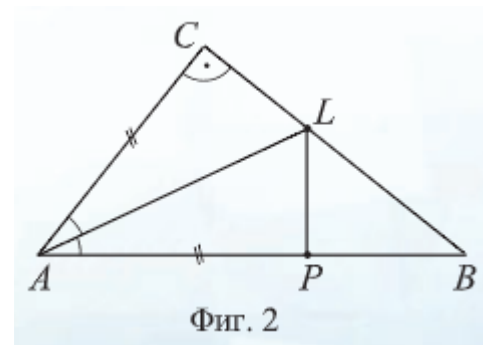
б) Тъй като $\angle ANM$ е външен за $\triangle MNC$, то $\angle ANM > 90^\circ$. Следователно $\angle ANM > \angle NAM$ и $AM > MN$.



Задача 5. В правоъгълния триъгълник ABC , $\angle C = 90^\circ$ AL е ъглополовяща ($L \in BC$).

Да се докаже, че $CL < BL$ (фиг. 2).

Решение. Построяваме $AP = AC$, $P \in AB$, P е между A и B , защото $AB > AC$. Разглеждаме $\triangle ACL$ и $\triangle APL$.



$$\left. \begin{array}{l} AL = AL \text{ (обща)} \\ AC = AP \text{ (по построение)} \\ AL - \text{ъгл.} \Rightarrow \angle CAL = \angle PAL \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{I пр.} \\ \Rightarrow \triangle ACL \cong \triangle APL \Rightarrow CL = PL \end{array}$$

и $\angle APL = \angle ACL = 90^\circ$. Но $\angle BPL$ и $\angle APL$ са съседни $\Rightarrow \angle BPL = 90^\circ$.
 В $\triangle BPL$, $\angle BPL > \angle PBL \Rightarrow BL > PL \Rightarrow BL > CL$.

Домашна работа:

Учебник стр.215 ТЕСТ№1